

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gyöngy Mónika ügyvéd (**cím**) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek, dr. Tordai Csaba ügyvéd (**cím**) által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. december 18. napján meghozott 65.P.22.394/2018/9. számú ítélete ellen felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására az államnak 80.000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes a ... üzletlánc elnöke volt. 2015. évi nyugdíjba vonulását, lemondását követően a cég örökös tiszteletbeli elnöke, a **B.** Kft.-n keresztül egyik tulajdonosa a ... Kereskedelmi Kft.-nek, amely a **J.** Kereskedelmi Bt. egyik tulajdonosaként dohánytermékek kiskereskedelmi tevékenységének koncesszióját szerezte meg. ...-én az alperes által üzemeltetett ...hu internetes portál többek között ezen cég koncesszió gyakorlással kapcsolatos tevékenységét mutatta be a „**cím**” címmel megjelent írásában. Alperes ...-n kerületenként vizsgálta meg a trafikok tulajdonosait. Közölte, hogy ...-**ban** működő nemzeti dohányboltok egyik fele „...” köthető, akit az írása első részében röviden bemutatott, majd a tulajdonosi viszonyokat ábrán is szemléltette. A cikk második részében a ... felső vezetőit jellemezte trafikbáróként, köztük a felperest. Az írás második részében egy ábra felperest a ... és a ... cégekhez kötve a ... cégen keresztül a ... trafik mögött álló tulajdonosként mutatta be, az egyik ábra felett a felperes neve és képmása látható. A cikk végén alperes azt részletezte, hogy egy személynek legfeljebb öt dohányboltja lehetne, ennek ellenére a cikkben említett személyek jóval több trafikban érdekeltek, erre pedig úgy van lehetőség, hogy koncesszió nélkül is lehet kültag trafikokat üzemeltető Bt.-ben érdekelt személy.

Felperes a keresetben annak megállapítását kérte, hogy képmásának engedély nélküli közlésével alperes megsértette a Ptk. 2:43. § g) pontja és a 2:48. § által védett személyiségi jogát. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, képmásának eltávolítására, nyilvános sajnálkozás kifejezésére és 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Perköltség iránti igénye volt.

Kiemelte, hogy alperes kizárólag a felperes képét közölte, felperes hozzájárulását nem kérte. Érvelése szerint a koncesszióra jogosult cégben közvetetten tulajdonos a felperes, ez a tulajdonosi minőség nem teszi jogszerűvé, hogy a felperest fényképpel nevesített személyként tüntesse fel a trafikokkal kapcsolatosan. Álláspontja szerint a dohánykoncesszió nem olyan közéleti vita, amely a jelenkor eseményeiről való tájékoztatásnak minősül. A 2012. évi trafikkoncesszió nem minősül a kor eseményének, a trafikokkal kapcsolatos vita aktualitását veszítette. A cikk megjelenése idején a felperes nem minősült már közszereplőnek, 2015-ben megkezdte visszavonulását a ... éléről, így nem terheli közéleti szereplőként fokozott tűrési kötelezettség a tevékenységét érintő kritika kapcsán. A kép közlése megalázó, bántó jellegű, hiszen az írás trafikbáróként említi mások mellett a felperest is. Ennek a képi ábrázolásához társadalmilag indokolható cél nem fűződik, a személyiségi jogok szükséges és arányos korlátozásának szintjét túllépi. Sérelemdíj iránti igényét megalapozó tényként kérte figyelembe venni, hogy trafikbárónak nevezése negatív értékelést vont maga után, telefonhívásokat kapott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte ügyvédi munkadíjának megállapítása mellett. Azzal érvelt, hogy a sajtó a képmást a jelen kor eseményeiről szóló, a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatás körében hozta nyilvánosságra, ezért nincsen szükség a felperes hozzájárulására. Utalt az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogára, a magán- és családi élet védelme, továbbá a véleménynyilvánítás szabadsága közötti ütközés feloldásához kidolgozott szempontrendszerre. Rámutatott, hogy az írás a koncessziós jogot szerzett vállalkozások tulajdonosi háttere bemutatásával egy közéleti vitához járult hozzá, és miután a felperes közvetett érdekeltséggel rendelkezik a koncesszióval érintett gazdálkodó szervezetben, így ennek tevékenysége bírálata közéleti vita körébe tartozik. A felperes tulajdonosi pozíciójának bemutatásához cégiratokat csatolt. A felperes ismert személy, Magyarország egyik legnagyobb vagyonnal rendelkező vállalkozója, aki számos közéleti ügyben megszólalt a nyilvánosság előtt, tehát a nyilvánossághoz való viszonyát nem az elzárkózás jellemzi. Személye közéleti viták részesévé vált, ezért fokozott tűrési kötelezettség terheli a rá vonatkozó sajtóbeli közlésekkel kapcsolatosan. A felperest semlegesen, megalázó bántó jelleg nélkül ábrázolja a fényképfelvétel, nem magánélet körébe eső helyzetben, és egy **...-ban** megjelent interjú illusztrációját használta fel alperes szerzője, ami a mondanivaló képi ábrázolásához szolgált. Erre tekintettel a felperes hozzájárulására nem volt szükség. Arra az esetre, ha a bíróság nem osztaná az alperes érvelését, kifejtette, hogy a sérelemdíj körében eltúlzott a felperesi igény. A felperes nem vitatta a koncessziós jogosultsággal bíró cégben a közvetett tulajdonosi érdekeltségét, ha ez a tulajdonosi minőség képezi közéleti vita tárgyát, e körben a felperesnek magas tűrési kötelezettsége van. A képfelhasználás sértő jellege nem állapítható meg, és bár a szöveg kontextusából nem lehet kiszakítani a képet, maga a képi ábrázolás nem sértő. A trafikbáróként feltüntetetés egy negatív értékítélet, azonban a képi ábrázolással kapcsolatos személyiségi jogvédelmet nem alapozza meg.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 forint perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 6.000 forint eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában felhívta a Ptk. 2:42. §-át, 48. §-át, 44. §-át. A felperes a személyiségi jogsértésre alapított peres eljárásban a Ptk. 2:51. §-ában rögzített objektív szankciók alkalmazása mellett szubjektív szankciót is igényelt, tehát nem a Pp. 503. §-ában szabályozott speciális jogorvoslati utat választotta a sérelem orvoslására. A képmás felhasználásának vizsgálata körében arra utalt, hogy közéleti vita körébe tartozó képi felhasználás esetén nincs szükség az érintett hozzájárulására. A 2013-ra kialakuló trafik üzemeltetési rendszer működését vizsgáló tényfeltárási írás több év elteltével, de olyan kérdést vizsgált, ami a közélet megvitatható kérdései közé tartozik, ennek keretén belül a koncesszió gyakorlása folytán előnyhöz jutó személyek nyilvánosságra

kerülése nem lehet jogsértő. Az írás két részre bontva, egyrészt egy ... üzletember érdekeltségébe tartozó számos trafik létét és ezek jövedelemszerző képességét mutatta be. Az írás második része pedig a ... igazgatósági tagjainak érintettségét tárta az olvasók elé. E körben a felperes személyét is megemlíti, mint több trafik üzemeltetése útján jövedelemre és tetemes nyereségre szert tevő személyt. Rámutatott, a felperes a személyének megemlítését nem, csupán képmása felhasználását kifogásolta. Értékelte, hogy a felperes egykori élelmiszer kereskedelmi láncolat vezetőjeként a nyilvánosság előtt több ízben fellépett, nyilvános szerepléseket vállalt. Erre tekintettel a személye a trafik üzemeltetéssel kapcsolatosan is az érdeklődés előterébe kerülhet. Azt a körülményt, hogy kizárólag a felperes képét tartalmazza a cikk, a felperes alappal nem kifogásolhatja, ez nem jelenti a felperes emberi méltóságának sérelmét. Felperes előadása szerint sem a képi ábrázolás keltett disszonáns érzetet a telefonáló személyekben, hanem a trafikbáró jelző. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, a felperest pedig a perköltség megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Ebben azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és állapítsa meg, hogy az alperes azzal, hogy az általa üzemeltetett www....hu oldalon napján megjelent „**cím**” című cikkében két ábrán is megjelentette a felperes képmását úgy, hogy erre semmilyen engedélyt nem kért és kapott, megsértette a felperes képmáshoz fűződő személyiségi jogát. Kérte, hogy tiltsa el az alperest a további jogsértéstől és kötelezze, hogy az általa üzemeltetett www....hu oldalon megjelentetett „**cím**” című cikkében szereplő ábrákról távolítsa el a felperes képmását. Kérte, hogy az ítéltábla kötelezze az alperest, hogy az általa üzemeltetett www....hu oldalon tegye közzé az alábbi közleményt: „A www....hu oldalon napján megjelent „**cím**” című cikkben azzal, hogy felperes nevének képmását az ő engedélye nélkül feltüntette és megjelentette megsértette felperes nevéhez fűződő jogát, amelyért elnézést kért.” Kérte, hogy a bíróság kötelezze alperest 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére, amelyet a felperes jótékony célra kíván fordítani, a ... Alapítvány nevén az ... Banknál vezetett bankszámlára kéri teljesíteni. Kérte emellett, hogy a bíróság kötelezze az alperest első- és másodfokú perköltségének a megtérítésére. A gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában jelölte meg.

Fellebbezésének indokai szerint az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a felperest olyan közszereplőnek, aki fokozott tűrési kötelezettséggel rendelkezik. Az Alkotmánybíróság ugyanis több határozatában rögzítette, hogy csupán a közhatalmat gyakorló személyekkel, valamint a közszereplő politikusokkal kapcsolatban tágabb az alkotmányosan védett véleménynyilvánítás köre, mint más személyeknél. Tekintettel azonban arra, hogy a felperes nem minősül sem közhatalmat gyakorló személynek, sem közszereplő politikusnak, a felperes emberi méltóságát a véleménynyilvánításhoz való alapjoggal összefüggésben az elsőfokú bíróság nem korlátozhatja. Ebből következően sérült a felperesnek az Alaptörvény II. cikkében foglalt alapvető joga. A felperes egy sikeres üzletember, de ettől még nem minősül közéleti szereplőnek, 2015. év végén nyugdíjba ment, amelynek következtében a kereskedelemről is fokozatosan kivonult és a cikk megjelenésének időpontjában felperes már csak üzletember volt, aki semmilyen körülmények között nem lehet közszereplő. Ez pedig azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság tévesen és iratellenesen alapította sérelmes ítéletét arra, hogy a felperes közszereplőnek minősül, akit fokozottabb tűrési kötelezettség terhel. Mindezekre tekintettel az alperes megsértette személyhez fűződő jogát, a tárgyi cikkhez csatolt fotójának engedély nélküli közlésével úgy, hogy a cikkhez adott fotó azt a képzetűtársítást jelenti, hogy a felperes trafikbáró.

Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a dohány trafik koncesszió kérdését aktuális közéleti témának minősítette, hiszen a 2012-ben még aktuális és közéleti kérdésnek minősülő téma mára már aktualitását veszítette.

Az elsőfokú bíróság szintén tévesen fogadta el azt az alperesi állítást, hogy a felperesi képmás

közzététele semlegesen, minden megalázó vagy bántó jelleg nélkül történt. Ugyanis maga a cikk már a címében is a trafikbárókat emlegeti és ezen trafikbárókról szóló cikkhez jelentette meg kizárólag a felperes fotóját, ami semmilyen társadalmilag indokolható célt nem szolgált, kizárólag azt eredményezte, hogy a felperest az olvasóközönség a trafikbárókkal azonosíthatta. Ez a véleménynyilvánítás szabadságát meghaladó olyan cselekmény volt, amelyről helytállóan megállapítható, hogy túllépi a személyi jogok szükséges és arányos korlátozásának szintjét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, a felperest marasztalja perköltségeiben.

A személyiségi jognak, így a képmáshoz való jognak a sajtószabadsággal való viszonyára vonatkozó alkotmánybírósági esetjog következetes abban, hogy a véleményszabadság kiemelkedő alkotmányos védelemnek, illetve ennek inverzeként fokozott tűrés kötelezettségnek a megítélése során annak van döntő jelentősége, hogy az érintett közéleti szereplő-e, hanem annak, hogy a közlésre közéleti vitával összefüggő ügyben került-e sor. Abban az esetben, ha egy véleménynyilvánítás a közéleti vita körébe tartozik, az érintett személytől függetlenül a véleménynyilvánítás szabadságának kiemelkedő védelme alatt áll. Felhívta a 7/2014. (III. 7.) AB határozat indokolásának [31], [47] bekezdését, a 8/2018. (VII. 5.) AB határozat indokolásának [47] bekezdését, a 3328/2017. (XII. 8.) AB határozat indokolásának [40], [43] bekezdését. A felperes képmásának szerepeltetésére egy olyan cikkben került sor, amely a dohánytermékek kiskereskedelmére koncessziós jogot szerzett vállalkozások tulajdonosi hátterét mutatta be. A dohánytermékek kiskereskedelme a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 12. § (1) bekezdés 1) pontja szerint kizárólagosan állami tevékenység, amely időleges gyakorlásának jogát koncesszió útján az állam átengedi. A felperes képmása a cikkben azzal összefüggésben szerepel, hogy a koncesszió egyik jogosultjában, a **J. Kereskedelmi Bt.**-ben közvetett - a ... Kft. és a **B. Kft.**-n keresztül - érdekeltiséggel rendelkezik. Az ezt alátámasztó cégek kivonatokat az alperes csatolta, azt a felperes sem vitatta. Figyelemmel arra, hogy a cikk az állam kizárólagos gazdasági tevékenysége időleges gyakorlásának jogával kapcsolatban született, amelyet ráadásul éles közéleti viták öveztek, a cikk és annak illusztrációi az a véleménynyilvánítás szabadsága leginkább védett aspektusába, a közéleti vita körébe tartoznak, amely egyben a jelenkor eseményeiről való tájékoztatásnak is minősül.

Hivatkozott arra, hogy a per tárgyává tett fotó a felperest semlegesen, minden megalázó vagy bántó jelleg nélkül nem a magánélet körébe eső helyzetben ábrázolta. A fénykép eredetileg a ... című napilapban jelent meg, annak képi megjelenéséből megállapítható, hogy a fénykép elkészítésére a felperes legalább ráutaló magatartással megadott hozzájárulásával került sor. A fentebb kifejtettek szerint a felperes képmásának közzétételére a közügyek vitatása körébe tartozó közlés keretében került sor oly módon, hogy a felperest semlegesen ábrázolja. Erre figyelemmel a hivatkozott alkotmánybírósági esetjog fényében is nem volt szükség a felperes hozzájárulására a képmását tartalmazó fénykép közzétételéhez.

A felperes, mint az ország egyik legnagyobb vagyonnal rendelkező, széles körben ismert vállalkozója, számos alkalommal lépett a nyilvánosság elé, mind gazdasági, mind más közéleti kérdésekről kifejtve a véleményét. Az erre vonatkozó, az alperes által az elsőfokú eljárásban előterjesztett bizonyítékokat a felperes sem vitatta. Ez a körülmény már önmagában is azt jelenti, hogy a felperes közszereplés igényével közéleti kérdésekben a nyilvánosság elé lépett, ezért közéleti szereplőnek minősül. Ezt csak megerősíti az, hogy a felperesnek koncessziós jog jogosultjában közvetett érdekeltiséggel rendelkezik. A jogi képviselő képviselési jogával összefüggésben kérte perköltségei megállapítását, felperes perköltségben való marasztalását.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a kereset elbírálása szempontjából irányadó jogszabályok helytálló alkalmazásával érdemben és indokainál fogva is helytálló döntést hozott. A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

Az elsőfokú bíróság helytállóan juttatta érvényre az EJEB esetjoga [Von Hannover kontra Németország (no.2.) EJEB, (40660/08 és 60641/08) 2012. július 2. és a Verlagsgruppe News GmbH & Bobi kontra Ausztria EJEB, (59631/09.), 2006. december 14.] alapján a közéleti ügy megvitatásával összefüggően történő képmásfelhasználás során vizsgálandó szempontokat. A magánélet tiszteletben tartásához fűződő jog és a véleménynyilvánításhoz fűződő jog közötti mérlegelés során a képmás jogszerű felhasználását illetően azt kell mérlegelni, hogy az adott tudósítás mennyiben kapcsolódik a közérdekű üggyhez, az érintett személy milyen ismertséggel bír, és pontosan mi a sajtóközlemény tárgya, milyen volt az érintett személy korábbi magatartása, a fénykép milyen körülmények között készült, a sajtó milyen körülmények között szerezte meg az adott információt, az hiteles-e, értékelni kell a közlemény tartalmát, formáját és következményeit, továbbá a közvéteví sajtóterméket fenyegető jogkövetkezmények mértékét.

Az alperes helytálló érveléssel adta indokát annak, hogy a felperes hozzájárulását nem kérte a képmás felhasználásához, hiszen az Alkotmánybírószág 7/2014. (III. 7.) AB számú határozata [46]-[50] és [57] bekezdéseire figyelemmel elsődlegesen nem a személy státuszának van jelentősége, hanem annak, hogy az adott személy valamilyen módon a közüggyl, közéleti kérdéssel kapcsolatba hozható-e. Ebből a szempontból tehát elsődlegesen nem annak van jelentősége, hogy a felperes közszereplőnek tekinthető-e, hanem annak, hogy a képmása felhasználására közéleti vitával összefüggésben, annak hiteles bemutatása érdekében került sor. A dohánytermékek kiskereskedelme, illetve a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység a 2011. évi CXCVI. törvény 12. § (1) bekezdés 1) pontja és a 2012. évi CXXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése szerint kizárólagosan az állam hatáskörébe utalt tevékenység, amelynek gyakorlását az állam a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény és e törvény rendelkezéseinek megfelelően megkötött koncessziós szerződéssel meghatározott időre átengedheti. A cikk tárgya az állam kizárólagos gazdasági tevékenységének átengedésével kapcsolatos üzleti érdekekkel, az ezzel jogot szerző személyekkel kapcsolatos, amelyet éles közéleti viták öveztek. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a koncessziós jogok megszerzése és ennek gyakorlása jelenleg is kiemelt közérdeklődésre tart számot, a jelenkor eseményei közé tartozik, a felperes képmásának felhasználása a közüggyhez kapcsolódik. Nem vitatott, hogy a felperes a koncesszió egyik jogosultja, a **J. Kereskedelmi Bt.**-ben közvetett, a ... Kft. és a **B. Kft.**-n keresztül érdekeltséggel rendelkezik. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan helytállóan tulajdonított jelentőséget a felperes korábbi, nyilvánosság előtt tett kereskedelempolitikával kapcsolatos megnyilatkozásainak, mert az, aki a közügyekre vonatkozó politikai vitákba bekapcsolódik, a Ptk. 2:44. § szerint a személyiségi jogainak szükséges és arányos korlátozását is köteles elviselni. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes ábrázolása semleges, a felperes státuszának, megítélésének hátrányos befolyásolására önmagában a képmás felhasználása nem volt alkalmas. Önmagában az, hogy alperes kizárólag a felperes képmását tette közzé, a felperest illetően a mondanivaló jelentőségét növeli, de a fentiek miatt a felperes személyiségi jogi sérelmét nem eredményezi.

A fent kifejtett indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben és indokainál fogva is helytálló ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta és a másodfokú eljárás során pervesztes felperest a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján másodfokú perköltség és a 102. § (1) bekezdés alapján a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2019. április 23.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghe dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró